

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 25.

Lýsingaprisur fyri pøllitregul: 30 øyr. á forstúni, 20 øyr. á 3. og 4. stú. Við stórrí lýsingum fast avsláttur í prísinum.

Tírsdag hin 19. juni 1934.

Kostur kr. 1,50 fjóðringsárið + Porto. Blaðið verður bílagt á posthúsinum, brævasvarstøðum og skrivstovuni. Telf. 143.

8. árg.

Í Hesti á fólka fundi.

»Faggar eru summárlotur...«
Seinasta sunnudag sótu fá men-
niskju inni, veðrið — so fagurt
sum ongan dag fyrr í ár — dreiv
tey av húsum. »Hlin gamli, sum
fyrr var stírvín og lungur, hann
varð so lættur, sum hann var
ungur« — og fór til fundu.
Ein frálíka vakur dagur varð
burtúrur, langt vakrari enn ein
fordi at vóna um morgunin, og
fólk í hundrað tali hildu av stað
— við báti og til gongu, øll av
húsum!

Úti í Hesti var so nógv fólk
komið saman, at tað næstan var
ov nógv fyri eina so lítil bygd
at taka ímóti, og ikki er at iv-
ast í, at tey nógvu ikki fóru at
húsum men hildu í hagan ella
søtu og lógu í bonum og niðri
við sjógvin. Hestur er arbera
vokur oyggj, serliga uppi á, og
er hon so breið og slott og grasa-
grógvín, at ein skuldi forsvorið
tað, tá ein sær hana eystanfrá,
frá Hestfirði. Luftin var ikki heilt
klár, tað gjordi ivaleyst hitin, so
útsýnið var ikki av tí besta, men
vakurt var har uppi á, har ein
sær Streymoyinna eystan- og
Sandoyinna við Trøllhøvða vest-
anfyri. —

Tað var øllum kunnugt, at
próstin skuldi prædika í Hesti,
men eingin hevði hugsað sær,
at hann fekk so nógv árheyr-
arar, at gudstænastan mátti verða
úti, og var so nógv fólk komið
saman, at lúnið var meir enn
fullt, so vit, sum komu nakað
seint og ikki mundu sloppið á
land, ikki náddu so nær, at vit
væl kundu skilja taluna, og mong
vóru tey, ið ikki bjóðaðu til. —
Og í heilum varð fólk við at
koma í oyyna: Umframt úr
Havn, úr Suðuroy, Vágum, Nord-
streymoy og Eysturoynni, Nólsoy
og Sandoy. —

Um klokkan hálygum fyra
byrjaði fundurin uppi á oyinni,
og tó at vegurin var langur og
tungur, var ein stór mannangongd
komin saman har uppi í fund-
urvokru føroysku náttúru. »Øðr-
um man lykjað vakrast hjá sær
— vakrast í Føroyum tykist
mær«, sigur skaldið, og ein tilfík-
an dag komu hesi skaldsins orð
til sín fulla sannleika. Talarar
vóru: Páll Patursson, Louis
Zachariassen, Edvard Hjøll og
Hans Andrias Djurhuus. Talaði
vórðu mong góð orð, og koma
talurnar ivaleyst flest allar at
verða at lesa í »Tingakrossur«. Her
verður tala H. A. Djurhuusar
prentað við teim yrking-
um, hann hevði skrivað til fund-
in. — Røða hansara ræddi mong

hjørtu nú í hesi dapri tíð, nú
vit hava frælt um teir nógvu
menn, sum hava latið lív í teirra
yrki á havinum. Vit hoyrdu menn,
sum høvdu verið á fundi, tala
um, hvussu orð hansara høvdu
rørt teir, og eins og tala próst-

sins verið ein troystur, nú sorg-
in — um hon ikki beinleiðis
kom til teirra persónliga — tó
lá sum eitt dimt ský yvir all
okkara fólk. —

Ein sjaldsama vakur dagur, ein
hugnalig lota var ferðin úti í Hest.

Sangir, ið vórðu sungnir á fundinum.

Lag: Føroyingar, sum her nú koma saman

Vagga alvi tínum, Føroya kvinna
vagga inn í hansar ungu sál,
at hann verður maður og skal finna
her á landi síni mið og mál.
Og tá vanga tíni gróir verða
skalt tú sanna, tað var vaggað væl.
Úngir, sterkir arma skulu gera
hesa smáttu um til hogan sál.

Vagga alvi tínum, legg tú í hann
alt, sum tíni sál er dyrt og kært,
tá fær ættin sjónarringin víðan,
og tá verður eyga hennar bjart.
Vagga alvi tínum, um hann svegur,
er úr tíni sál í hansar sál
ríkur streymur, sum at hæddum dregur
og ein vilji harðari enn stál.

H. A. D.

Lag: Der ligger et Land mod den evige Sne.

Í dokkletis glotta á dimmisins gátt,
á summarsins morgni og vetrarins nátt,
har vindur og regn hava skaðaverk gjørt,
og oknu um votnini flýgur við hvørt.

Her sita vit treiskir og væla um garð
og bota um knorrin, ið kongsdreki var,
men hvirlurnar brýna ta frostbardu nov,
og mäsarnir stremba um ýlandi hov.

Her dunið í homrum og brimið við strond
væl minna um onnur og bardari lond,
men foyraða ennið várt merki tó er,
at hugsan og stríð eru eisini her.

Og loturnar renna sum sandur í flóð
og vetur og vár kvøða skiftandi ljóð,
og glað verða eygu og tey verða sár —
tó borgin er her gjøgnum skiftandi ár.

Í stormi og starvi, í dreimi um dád,
í lýsing og skýming, í trega og trá,
vit fylkja á morgni og daprari nátt
í dokkletis glotta á dimmisins gátt.

H. A. D.

Tala H. A. Djurhuus á fólka- fundinum úti í Hesti.

Havið hevur brotið og brýnt
hetta land, og tað hevur merkt
okkum, sum í landinum búgva.

Her standa drangar og berg
út í móti stórhavinum, drang-
arnir, ið eins og duvandi risar
vaða fram móti havsalduni —
og bergini, svørt og myrk —
taka tey móti brotinum, hvors
álop stundum er so hart og
ógvisligt, at oyggjarnar skelva.

Vit eru bundin til havið —
vit eru bundin til sigling og
bardaga móti stormi og streymi,
frá tí vit lógu í vøggju og til tess
við verða lögð í grøv, annað-
hvørt grovin verður í kirkju-
garðinum ella á havsins botni.

Í einari yrking um hin fœ-
royska fiskimannin sigur Sverri
Patursson, at fiskimaðurin er

føddur við ár í hond, at hann
hevur tíkið Føroya navu og
bórið tað út um heiminn, og at
vit eiga at takka honum fyri
tað.

Hetta er rætt sæð og væl sagt
— aðalliðið her á landi, tað er
fiskimaðurin. Hann, ið leggur í
hav tíðliga á vári og kemur
íkkí aftur fyrr enn heystsins
stormar fara hevjandi um landið
— um hann tá kemur aftur; tí
allt ov ofta er tað so, at havið
tekur hann. —

Havið hevur merkt hann, rist
alvársrúnur á enni hansara og
lagt blána sín í eygu hansara,
gjort hann skilagóðan og tryggan.

Hann lýtir á Gud og litur á
sjálvan seg. Teir gomlu sungu,
tá ið teir lögdu í hav, og sungu
tá ið teir komu aftur. Óivað er
tað, at teir syngandi sukku; tí

all teirra, eisini tey, ið eftir søtu,
løgdu teir í Harrans hendur. —
Og tað gera teir enn; tí er tað
eisini, at vit óttaleys lita í ódn-
ini, vit vita, at eins og í forðum
gongur Harrin í aldunum enn
dagin í dag, og hansara milda
hond leiðir heim, tá ið vandin
er størstur.

Kvinnan her á landið, eisini
hon er merkt av havinum, eis-
ini hon hevur fingið havsins
blána í eyguni. Væl dæmar
henni at hoyra, at drongur
hennara er rættur maður á
sjónum. Hann má, fyri rættliga
at verða taldur millum menn,
hava verið uttanfyri nesini og
roynt mátt sín og megí móti
havsins veldi.

Og tað er á slíkan hátt, at
hann hevur tíkið Føroya navu
og flutt tað út um heiminn, borið
tað fram, so sjógarpar okkara
hava vunnid sær navu millum
teir fremstu.

Men hvussu er tað so, tað liv
ið livst har úti á teim søltu
bárum. Vit mugu ikki siga, at
tað er eitt ringt liv, tí tað er
íkkí tað rætta orðið, heldur
mugu vit siga, at tað er eitt liv
fyri menn.

Eitt liv, sum ger menn harð-
barnar og hjartareinar — eitt
liv, sum lærir menn at standa
saman, tá ið umræður, tá ið
vandi er fyri hond — og tað
hava okkara fiskimenn lært har
úti á bárum, tí eingin kann
verða hjartabetri og harðbarnari
enn teir — og hava betri hug
at hjálpa hvør øðrum.

Og hetta lívið ger teir, so
logið tað ljóður, eisini kátar í
lyndi — tó er hetta kæti borið
av einum djúpum álvarsami —
tað er havsins rødd, sum hevur
lagt tað í teir. Tað er aldadrátt-
urin, ið dregur hetta fram í
teimum.

Hetta er nakað, sum tey,
ið aldri hava staðið á skipabanka,
hava ílt við at skilja, men tey
eru tey fægstu her á landi. Tað
lærir tú til fullnar at kenna, tá
ið tú ein summardag kemur til
eina føroyska bygd. Hon er
sum útdøyd — ein drottur av
longsli aldar ímóti tær, líka frá
tí fólkatóma túni og til bátin,
ið stendur drigin fram í neyst-
ardrynar.

Hittir tú ein pilt í túninum
og spyrst tú hann eftir pápanum,
verður aftursvarað: pápi er í
Gronlandi — og hvar er mamma
tín: í fiskinum ella burtur í
tørv.

Tað hendir eisini av og á, at
tú einki svar fært, men lítir inn
í tvey syrgjandi eygu, ið líðandi
vatnast, og tá spyrst tú ikki upp
aftur, tí tá veist tú, at pápin er
burtur með alla. Her ganga
nógv fadírleys í bygdum okk-

ara; tí havið krevur nógv aftur-
fyri gávur sínar.

Har liggur havið uttanfyri
bygdina, tað her boð frá teim-
um, ið hurtur eru, brotini eru
sum orð — sum langar røður,
og tey har heima í bygdini hava
kert seg at skilja hesar skiftandi
røður, tey hava hoyrt tær so
manga vøkunátt.

Já, havið krevur og havið
tekur, og tey, ið heima sita, eru
altíð til reiðar at missa. Tó,
hvor veit tal á dogum sínum.
Ein er eins tryggur á skipa-
bunka, sum heima hjá sær
sjálvum. Gud er allastaðni, og
hann tekur tey, hann vil taka.

Soleiðis hugsa fólk í Føroyum.
Tey, ið missa, eru tigandi í sorg
síni — hava lært at líta alt upp
í Harrans hond. Og eitt slíkt
álit, tað gevur megí at bera
tungar byrðir. Eitt slíkt álit er
ein hin størsti dyrgripur, ið vit
eiga — ella rættari tað er lyk-
ilið, ið letur upp himmalsins
grindir.

Tí verður eisini trúligt arbeiðt
bæði av manni og kvinnu her
á landi, so leingi teimum er
laguð at vera saman. Her draga
bæði eina línu — her bera tey
í felag tað tungu byrði, ið eitur
stríðið fyri tað dagliga breyðið,
eitt stríð, ið mangan er hart og
nívandi, men ofta verður borið
við glaðum sinni.

Her hava tey lært at líta á
ein, sum er yvir teimum og
sum gevur teimum tað, tey
treingja til.

Tí hava tey eisini stundir til
at halda saman hendur og
minnst tey, ella teir, ið havið
tók. Her vita tey, at sorgin er
heilag, henni rennist ikki undan,
men tú kanst vaksa í henni,
mennast í henni, so tú ert
mentur at bera enn tyngri
byrðir.

Men finnast tey aftur á heysti,
ið skiltust á vári, tá kennst tað
tryggt at sita undir hesum fjøll-
um við havsins drátti í barn-
inum og havsins merki á em-
inum — meðan havið brýtur
uttanfyri og bakslátturin slær
út frá landi.

Tá kenna vit meir enn áður,
at hetta havið er okkara, hetta
havið, ið hevur tey túsend und-
lit og sum mágur og brýnir
landið og tó er okkara land-
skjöldur.

Tað er so við okkum, at vit
eru bundin at havinum, tað
gevur og tað krevur. Tað er
okkum ein systur góð, men á
somu tíð minnir tað okkum um,
at okkara dagar her á foldum
brátt eru taldir; og tað er bara
okkum til bata, at vit av og á
verða kunnug við tað.

Læt okkum tí øll her á fundi
reisa okkum upp og minnast